

V projektu CINAGE smo izbirali fotografije igralcev in igralk

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
September 2024

Mentor in znanje št. 4/2024

Prvo srečanje v izobraževanju starejših

Prvi stik mentorja s člani študijske skupine. Kako prebiti led, čemu dati pozornost?

KAKO ZAČETI?

Prvo srečanje v izobraževanju starejših je bistveno za izobraževalni proces, ki sledi, zato ga mentorice in mentorji pripravljamo nadvse skrbno.

SPOZNAVANJE ŠTUDENTOV IN ŠTUDENTK

Takrat pričnemo spoznavati svoje starejše študente - to je največkrat prvo zares osebno srečanje z njimi - takrat prvič preverimo njihova pričakovanja glede vsebine in načina učenja in vzpostavljamo z njimi to, kar imenujemo učna pogodba: kaj, kako, kdaj, čemu se bomo učili?

Primer: Kakšna so vaša pričakovanja? Kaj mislite, o čem se bomo učili in kako se bomo učili? sprašujemo vse člane skupine in slehernega med njimi.

Ugotavljamo posebnosti svojih študentov in se jim tudi sami pričnemo razkrivati. Pričnemo, pravim, kajti vse to se bo nadaljevalo skozi leta. Izobraževanje starejših namreč ni »tempirano« na štiri leta, tako kot je formalno izobraževanje v šolah (Erič, 1984), tudi način učenja (metode) je lahko zelo drugačen.

V optimalnem primeru študijska skupina/študijski krožek skozi čas postane nekakšna družina, primarna socialna skupina, izobraževanje pa več kot učenje. Postane način življenja, ki naj ga starejši študenti **vzljubijo in živijo**. Z našo pomočjo naj se jim **budijo zanimanja**, naj se sproža njihovo učenje.

POVEZANOST IZOBRAŽEVANJA Z ŽIVLJENJEM

Pomembno je, da mentorji vemo, zvemo ali vsaj slutimo, kaj bo našim študentom in študentkam prišlo prav, pa tudi nam samim pri gradnji programa. Si želijo osebnostno rasti, vedeti več in bolje, biti bolj samozavestni, se potrditi, početi nekaj, kar dotlej niso mogli, se pripravljajo na nove socialne vloge, drugo poklicno pot ...?

Primer: Univerza za tretje življenjsko obdobje mi je omogočila, da sem postal uveljavljen (seniorski) novinar, fotograf in filmski snemalec ... je zapisal eden od študentov (J. P.), ki je v izobraževanju odkril možnosti za svojo drugo poklicno pot. (osebnostna rast, druga poklicna pot)

Primer: V angleškem študijskem krožku smo se posvetili besedišču in jezikovnim strukturam v članku o "decluttering", pospravljanju omar in o tem, kaj o tem mislijo člani skupine, pa tudi, zakaj in kako to počnejo pripadniki različnih kultur. Neka študentka je pridobljeno znanje (pa ne le jezikovno!) takoj uporabila v življenju, nekemu drugemu je to pomagalo na potovanju na Japonsko, deželo decluttering itd. (osebnostna rast, znanje, spretnosti)

Primer: Srečali smo se vsega skupaj štirikrat in opazila sem, da ko grem mimo stolnice, jo že opazujem in vidim drugače, je v raziskavi povedala študentka umetnostne zgodovine. (osebnostna rast)

IZOBRAŽEVANJE IN PREDANO ZNANJE NAJ BOSTA SMISELNA

Odrasli pričakujejo, da bo **izobraževanje za njih smiselno**. Zato se mentorji nenehno sprašujemo, čemu jim bo neko znanje služilo in jih ne obremenjujemo z nepotrebim. Nasploh pa je pri odraslih dobro povedati, zakaj izberemo neko temo ali dejavnost! Pomembno jim je povedati tudi, zakaj uporabimo to ali ono *dejavnost lomljenja ledu*, kako je ta povezana s programom, denimo.

V IZOBRAŽEVANJU STAREJŠIH SO ČUSTVA KLJUČNA

Čustva so v izobraževanju starejših ključna. Poleg predajanja znanja in gradnje novega znanja, ki se bogati s tem, kar študenti že znajo in povedo, kar z našo pomočjo izbrskajo iz sebe (latentno znanje) mentorji in mentorice **budimo čustva!** Ponavljamo besede in kretnje svojih študentov, smo humorni ... poudarjamo pozitivne trenutke v skupini. **Gradimo pripadnost.**

PRVO SREČANJE

Že prvo srečanje in spoznavanje naj bosta čustvena. Uporabljene tehnike so različne. Če študentom povemo, zakaj jih uporabljamo, jih bodo sprejeli.

Mladi mentorji morajo starejše študente prositi za dovoljenje, da jih kličejo po imenu (kakor tudi sebe, seveda) ... saj to gradi bližino. Tudi sicer je priporočljivo, da se prilagodijo njihovim besedam. Tako ni prostora za ameriški »živjo«... ali italijanski »ciao« (mimogrede, v ameriški se uporablja 'živjo' le na začetku stika, na koncu pa ne, tako kot je zdaj v navadi v slovenščini).

KAKO »LOMITI LED« V SKUPINI - TEHNIKE

Prinašam vam sporočilo

Slehnri študent/ka na list papirja napiše svoje ime in priimek. Nato se preseli na drug sedež ali še bolje, se giblje po prostoru, če je prostora dovolj. Tistemu, ki ga sreča, pomoli list s svojim imenom in poda tri zanimive podatke o sebi. Druga oseba stori enako. Nato se poda dalje. Ko sreča naslednjo osebo, ji pokaže papir s svojim imenom in mu/ji pove tri podatke o sebi. Postopek se večkrat ponovi. V njem enakovredno sodeluje tudi mentor/ica.

Zgodbe o imenih

Študenti/ke se razdelijo v pare. Vsak na kratko spregovori o svojem imenu, npr. o tem, zakaj mu je bilo dano, ali mu je všeč itd. Na koncu druga oseba v paru skupino obvesti o tem, kaj je slišala. Peter se piše Novak. Peter misli, da v poznejših letih življenja potrebuje nove socialne kroge in ljudi. Peter ima rad ljudi ... ne mara pa lažnivcev. Ne mara Donalda Trumpa, denimo. Peter ima psa, bernardinca, ker je prijazen ... itd. Mentor/ica mora tej dejavnosti nameniti dovolj časa.

Mentor predstavi sebe

Študenti radi spoznajo mentorja, njegovo profesionalno pot, življenjske dileme, rešitve, zanimanja ...

Mentor o programu

Prav tako je primerno, da mentor odgovori na vprašanja študentov o ciljih, strukturi in delovanju učnega procesa. Bistveno je pojasniti, da obstaja jasen načrt s cilji in dejavnostmi, a program ni togo »zacementiran«. V njem je prostor za spremembe, odvisno od potreb študentov.

Začetno oblikovanje skupnosti

Na prvem srečanju se oblikujejo podskupine, kar je še posebej pomembno za razvoj in izboljšanje izobraževalnega procesa. Tehnike, kot je delo v parih ali podskupinah, spodbujajo oblikovanje skupin.

Kateri igralec /igralka bi radi bili in zakaj

Pripravite fotografije igralcev in igralk (v več izvodih). Položite jih na mizo. Študenti in študentke izberejo eno med njimi, se vrnejo na svoje mesto in povedo razloge za svoj izbor. Ostali podajo svoje pripombe.

Razumevanje začetnih strahov in pomislekov študentov – povejte, zakaj in kako

V prvih minutah član/ica skupine ocenjuje sošolce in mentorja. Mi bodo ustrezali ali ne? Opozorite jih na to dejstvo. Naj si vzamejo čas za skupna doživetja. Povejte jim kaj o svojih pozitivnih izkušnjah s skupinami.

Nenazadnje; povejte jim tudi kaj o Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje.

Pa lep pozdrav in vse dobro v novem študijskem letu

Dušana Findeisen